Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
GIOVANNI PITRUZZELLA
esitatud 29. aprillil 2021 [1]

Kohtuasi C-647/19 P

Ja zum Nürburgring eV
versus

Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Abi Nürburgringi kompleksile – Kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi saajate vara müük – Avatud, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja tingimusteta pakkumismenetlus – Selliste raskuste puudumine, mis nõuavad ametliku uurimismenetluse algatamist – Vastuvõetavus – Huvitatud pool – Üldkohtu põhjendamiskohustus – Tõendite moonutamine

1. Käesoleva ettepaneku esemeks oleva apellatsioonkaebusega palub ühing Ja zum Nürburgring eV (edaspidi „apellant“) tühistada Üldkohtu 19. juuni 2019. aasta otsuse Ja zum Nürburgring *vs.* komisjon (T-373/15, EU:T:2019:432, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega Üldkohus jättis rahuldamata hagi, millega apellant nõudis komisjoni 1. oktoobri 2014. aasta otsuse (EL) 2016/151 riigiabi SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN) kohta, mida Saksamaa andis Nürburgringile (edaspidi „lõplik otsus“), [2] tühistamist.

2. Käesolev kohtuasi tõstatab küsimusi määruse nr 659/1999 [3] artikli 1 punktis h sätestatud mõiste „huvitatud pool“ ja Üldkohtu suhtes kehtiva lahendi põhjendamise kohustuse ulatuse kohta.

I. Faktilised asjaolud

3. Kohtuasja faktilised asjaolud on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–16, millele viitan seoses üksikasjadega. Käesoleva menetluse eesmärgil meenutan üksnes järgmist.

4. Saksamaa Rheinland-Pfalzi liidumaal asuvasse Nürburgringi kompleksi (edaspidi „Nürburgring“) kuuluvad autode võidusõidu ringrada (edaspidi „Nürburgringi ringrada“), vabaajapark, hotellid ja restoranid.

[1] Algkeel: itaalia.

[2] ELT 2016, L 34, lk 1.

[3] Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339). See määrus on praeguseks kehtetuks tunnistatud ja asendatud nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrusega (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9).

5. Aastatel 2002–2012 võttis peamiselt Rheinland-Pfalzi liidumaa meetmeid Nürburgringi omanike (edaspidi „müüjad“) toetuseks vabaajapargi, hotellide ja restoranide ehitamiseks ning vormel 1 võidusõitude korraldamiseks.

6. Pärast apellandi esitatud esimest kaebust viidi nende meetmete suhtes läbi ELTL artikli 108 lõikes 2 sätestatud ametlik uurimismenetlus, mille komisjon algatas 2012. aastal.

7. Amtsgericht Bad Neuenahr-Ahrweiler (Bad Neuenahr-Ahrweileri esimese astme kohus, Saksamaa) kuulutas samal aastal välja müüjate maksejõuetuse ja otsustas nende vara (edaspidi „Nürburgringi vara“) müüa. Algatati pakkumismenetlus (edaspidi „pakkumismenetlus“) ja see lõppes viidatud vara müümisega Capricorn Nürburgring Besitzgesellschaft GmbH-le (edaspidi „Capricorn“).

8. Apellant esitas 23. detsembril 2013 komisjonile teise kaebuse, milles väitis, et pakkumismenetlus ei olnud läbipaistev ega mittediskrimineeriv. Apellant oli seisukohal, et edukaks tunnistatud ostja, s.t Capricorn, saab niimoodi uut abi ja tagab müüjate majandustegevuse jätkumise, mistõttu müüjate saadud abi tagasimaksmise nõue peaks kehtima ka Capricornile.

9. Komisjon tegi 1. oktoobril 2014 lõpliku otsuse. Komisjon tuvastas selles otsuses esiteks ühest küljest, et teatavad meetmed, mis Saksamaa müüjate toetuseks võttis, on ebaseaduslikud ja siseturuga kokkusobimatud, ja teisest küljest, et selle abi tagasimaksmise kohustus ei kehti Capricornile ega selle tütarettevõtjatele [4] (edaspidi „esimene vaidlustatud otsus“).

10. Teiseks leidis komisjon lõplikus otsuses, et Nürburgringi vara müük Capricornile ei ole riigiabi. [5] Komisjon oli seisukohal, et see müük viidi läbi avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva pakkumismenetluse kaudu ning et kõnealune menetlus päädis vara turuhinnaga müümisega (edaspidi „teine vaidlustatud otsus“).

II. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

11. Apellant esitas 10. juulil 2015. aastal Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse, millega palus nii esimese kui ka teise vaidlustatud otsuse tühistada.

12. Üldkohus tunnistas vaidlustatud kohtuotsuses esiteks hagi vastuvõetamatuks osas, milles selle esemeks oli esimese vaidlustatud otsuse tühistamine. Üldkohus leidis, et apellant ei tõendanud, et kõnealune otsus puudutab teda või mõnda tema liiget isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses. [6]

13. Teise vaidlustatud otsuse tühistamise nõude osas tuvastas Üldkohus esiteks poolte üksmeele selles osas, et teine vaidlustatud otsus võeti vastu ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud riigiabi esialgse uurimise etapi, mitte ametliku uurimismenetluse lõpus. [7] Seejärel leidis Üldkohus, et kuna apellant on „huvitatud pool“, on tal nii õigus esitada hagi, et kaitsta oma ELTL artikli 108

4 Vt vastavalt lõpliku otsuse artikkel 2 ja artikli 3 lõige 2.

5 Vt lõpliku otsuse artikli 1 viimane taane.

6 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 70 ja 71.

7 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 83.

lõikega 2 tagatud menetlusõigusi, kui ka põhjendatud huvi.[8] Seega analüüsis ta sisuliselt väiteid, mille apellant oma nõude toetuseks esitas, lükkas kõik väited tagasi ning jättis seetõttu hagi tervikuna rahuldamata.[9]

III. Poolte nõuded

14. Apellant nõuab, et Euroopa Kohus tühistaks vaidlustatud kohtuotsuse ning esimese ja teise vaidlustatud otsuse, või teise võimalusena, et ta saadaks kohtuasja Üldkohtule tagasi uueks läbivaatamiseks ja mõistaks kohtukulud välja komisjonilt.

15. Komisjon nõuab, et Euroopa Kohus tühistaks Üldkohtu järelduse, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 73–94 ja mille kohaselt on teise vaidlustatud otsuse peale esitatud hagi vastuvõetav, teeks ise hagi kohta otsuse ja tunnistaks selle vastuvõetamatuks, lükkaks apellandi esitatud apellatsioonkaebuse tagasi ja mõistaks temalt välja kohtukulud.

IV. Apellatsioonkaebuse analüüs

16. Apellant esitab oma apellatsioonkaebuse toetuseks viis väidet.

17. Apellatsioonkaebuse esimene ja teine väide puudutavad vaidlustatud kohtuotsuse osa, milles käsitletakse esimest vaidlustatud otsust. Apellant väidab, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui ta leidis, et apellandil kui konkurendil ja kutseühingul puudub vastavalt esimese ja teises väite osas õigus esitada hagi.

18. Ülejäänud kolm väidet puudutavad aga vaidlustatud kohtuotsuse osa, milles käsitletakse teist vaidlustatud otsust. Täpsemalt väidab apellant kolmanda väitega, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis samadel põhjustel, mille tõttu ta ei tunnustanud apellandi õigust esitada hagi seoses esimese vaidlustatud otsusega, et apellandil puudub konkurendi või kutseühinguna õigus esitada hagi. Apellatsioonkaebuse neljandas väites on apellant seisukohal, et Üldkohus rikkus analüüsis, mille tulemusel ta tegi järelduse, et komisjon ei olnud kohustatud ametlikku uurimismenetlust algatama, mitut õigusnormi ning moonutas faktilisi asjaolusid ja tõendeid. Viienda väitega väidab apellant, et teise vaidlustatud otsuse põhjenduste nõuetekohasuse hindamisel rikuti õigusnorme.

19. Komisjon vaidlustab kostja vastuses teise vaidlustatud otsuse tühistamise nõude vastuvõetavuse ja palub Euroopa Kohtul analüüsida selle nõude vastuvõetavust uuesti omal algatusel ning selle vastuvõetamatuks tunnistada.

20. Vastavalt Euroopa Kohtu palvele keskendun oma analüüsis teise vaidlustatud otsuse tühistamise nõude vastuvõetavuse küsimusele ning apellatsioonkaebuse neljandale ja viiendale väitele.

8 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 93.

9 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 196 ja 198.

A. Komisjoni nõue tõstatada omal algatusel teise vaidlustatud otsuse tühistamise nõude vastuvõetavuse küsimus

1. Poolte argumendid

21. Komisjon on seisukohal, et Üldkohus eksis, kui ta tunnistas teise vaidlustatud otsuse peale esitatud hagi vastuvõetavaks, ja ta väidab, et Euroopa Kohus peab selle küsimuse omal algatusel lahendama, kui seda taotletakse. Komisjon väidab konkreetselt, et Üldkohus tegi vea ELTL artikli 108 lõigetes 2 ja 3 ning määruse nr 659/1999 artikli 1 punktis h kasutatud mõiste „huvitatud pooled“ tõlgendamisel ja kohaldamisel, kui ta järeldas, et apellandil on õigus kõnealusele staatusele tugineda.

22. Esiteks väidab komisjon, et kohtupraktika kohaselt on „huvitatud poole“ staatuse eelduseks konkurentsisuhte olemasolu, mida abimeetmetega moonutatakse. Sellest tulenevalt rikkus Üldkohus apellanti huvitatud pooleks kvalifitseerides õigusnormi, kuna ta oli ise enne märkinud, et apellant ei tegutsenud käsitletavatest meetmetest mõjutatud turgudel. Komisjoni arvates viis Üldkohus läbi analüüsi, mis põhines asjakohase kohtupraktika osalisel arvessevõtmisel.

23. Teiseks rikkus Üldkohus komisjoni väitel õigusnorme ka seetõttu, et ta asus seisukohale, et abimeetmete võtmine mõjutas apellandi ja tema liikmete huve.

24. Esiteks ei esitanud Üldkohus ühtegi tõendit vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 sisalduva väite kohta, mille kohaselt oleks neid huve mõjutanud Nürburgringi vara võimalik müümine Capricornile väidetavalt mitte turuhinnaga. Teiseks väidab komisjon, et kokkuvõttes tugines Üldkohus apellandi „huvitatud poole“ staatust tunnustades üksnes asjaolule, et apellandil võis olla teavet, mis on komisjonile ametliku uurimismenetluse seisukohast potentsiaalselt huvipakkuv. Mõiste „huvitatud pool“ selline tõlgendus on tema sõnul siiski liiga lai ega arvesta asjaolu, et sellise teabe edastamine, mis viib riigiabi ebaseadusliku andmise tuvastamiseni, ei tee selle teabe edastajast automaatselt „huvitatud poolt“.

25. Apellant vaidleb komisjoni argumentidele vastu.

2. Hinnang

26. Komisjon palub, et Euroopa Kohus tuvastaks teist vaidlustatud otsust puudutavas osas omal algatusel Üldkohtule esitatud hagi vastuvõetamatuse.

27. Selles osas meenutan, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on Euroopa Kohus, kui talle on esitatud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel apellatsioonkaebus, kohustatud tegema vajaduse korral omal algatusel otsuse tühistamishagi vastuvõetavuse kohta ja seega avalikul huvil põhineva väite kohta, et eiratud on ELTL artikli 263 neljandas lõigus sätestatud tingimust, mille kohaselt võib hageja nõuda niisuguse otsuse tühistamist, mis ei ole talle adresseeritud, ainult siis, kui see teda otseselt ja isiklikult puudutab.[10]

[10] Vt 29. novembri 2007. aasta kohtuotsus Stadtwerke Schwäbisch Hall jt *vs.* komisjon (C-176/06 P, ei avaldata, EU:C:2007:730, punkt 18) ja 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Bayerische Motoren Werke ja Freistaat Sachsen *vs.* komisjon (C-654/17 P, EU:C:2019:634, punkt 44).

28. Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 78–89 apellandi hagi vastuvõetavuse küsimust seoses teise vaidlustatud otsusega ja eelkõige küsimust sellest, kas apellant on ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses isiklikult puudutatud, tunnustades seoses viidatud otsusega apellandi „huvitatud poole“ staatust ja seega tema õigust esitada hagi, et kaitsta oma menetlusõigusi, mis tulenevad talle kõnealuse staatuse alusel ELTL artikli 108 lõikest 2.

29. Selles osas meenutan, et määruse nr 659/1999 artikli 1 punktis h, mis võtab sisuliselt üle juba Euroopa Kohtu praktikas [11] väljatöötatud määratluse, on mõiste „huvitatud pool“ määratletud kui „mis tahes […] isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abi saaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud“.

30. Nagu juba hiljuti märkisin, [12] tuleneb kohtupraktikast, et see mõiste ei välista, et ettevõtja, kes ei ole abisaaja otsene konkurent, kvalifitseeritakse huvitatud pooleks, kui ta väidab, et abi andmine võib tema huve mõjutada. [13] Kui abisaajaga konkureeriv ettevõtja on vaieldamatult „huvitatud pool“ ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses, [14] siis ettevõtja, kes ei ole abisaaja konkurent, võidakse kvalifitseerida „huvitatud pooleks“, kuna ta on tõendanud, et abi andmine võib kahjustada tema huve, mis eeldab kohtupraktika kohaselt selle tõendamist, et meetmel võivad olla konkreetsed tagajärjed tema olukorrale. [15]

31. Sellest kohtupraktikast tuleneb, et vastupidi komisjoni väitele ei eelda „huvitatud poole“ staatus tingimata, et on olemas konkurentsisuhe, mida abimeetmetega moonutatakse, ja et seega ei saa Üldkohtule ette heita õigusnormi rikkumist põhjusel, et ta kvalifitseeris apellandi huvitatud pooleks, kuigi ta oli enne märkinud, et apellant ei tegutsenud ühelgi viisil kõnealustest meetmest mõjutatud turgudel. [16]

32. Seejärel väidab komisjon, et Üldkohus tegi apellandi „huvitatud poole“ staatust tunnustades vea, kui ta tugines vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87 ja 88 üksnes asjaolule, et apellandi käsutuses võis olla teavet, mis on komisjonile ametliku uurimismenetluse seisukohast potentsiaalselt huvipakkuv.

[11] Vt 2. aprilli 1998. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

[12] Vt selle kohta ettepaneku, mille esitasin liidetud kohtuasjades Scandlines Danmark jt *vs.* komisjon (C-174/19 P ja C-175/19 P, EU:C:2021:199), punktid 64–67.

[13] Vt 27. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Austria *vs.* Scheucher-Fleisch jt (C-47/10 P, EU:C:2011:698, punkt 132 ja seal viidatud kohtupraktika).

[14] 3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland jt *vs.* komisjon (C-817/18 P, EU:C:2020:637, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

[15] Vt eelkõige 24. mai 2011. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, punkt 65) ja 27. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Austria *vs.* Scheucher-Fleisch jt (C-47/10 P, EU:C:2011:698, punkt 132). Vt ka kohtujurist Szpunari ettepanek kohtuasjas Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland jt *vs.* komisjon (C-817/18 P, EU:C:2020:255, punkt 36 jj, mis sisaldab muid viiteid kohtupraktikale).

[16] Vastupidi komisjoni seisukohale ei ole Üldkohtu sellekohane analüüs vastuolus ei 24. mai 2011. aasta kohtuotsusega komisjon *vs.* Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341) ega ka 6. novembri 2018. aasta kohtuotsusega Scuola Elementare Maria Montessori *vs.* komisjon ja komisjon *vs.* Scuola Elementare Maria Montessori ja Ferracci (C-622/16 P – C-624/16 P, EU:C:2018:873). Neist esimeses kvalifitseeris Euroopa Kohus huvitatud pooleks ettevõtja, kes ei olnud abisaaja otsene konkurent, kuid kellel oli oma tootmisprotsessis vaja sama toorainet, kuivõrd ta väitis, et abi andmine võib tema huve mõjutada, ja tõendas piisavalt, et abil võivad olla konkreetsed tagajärjed tema olukorrale (vt punktid 64 ja 65). Vastupidi komisjoni järeldusele ei tuginenud Euroopa Kohus oma analüüsis asjaolule, et need kaks ettevõtjat konkureerisid omavahel eelneval turul ehk kõnealuse tooraine turul. Mis aga puudutab teise kohtuotsuse punkti 43, millele komisjon viitab, siis ei ole see selles kontekstis asjasse puutuv, kuna viidatud kohtuotsuse kõnealuses punktis ei käsitlenud Euroopa Kohus üldse „huvitatud poole“ staatuse tunnustamise küsimust. See punkt puudutab hoopis küsimust, kas võidakse otseselt mõjutada selle isiku õiguslikku olukorda, kes esitab kaebuse komisjoni otsuse peale, mis ei piiranud selliste abikorda kehtestavate riiklike meetmete tagajärgi, mis panid selle kaebaja ebasoodsasse konkurentsiolukorda.

33. Selles osas nõustun komisjoniga, et pelgalt asjaolust, et isiku käsutuses on teavet, mis võib olla ametliku uurimismenetluse seisukohast potentsiaalselt huvipakkuv, ei piisa selle isiku „huvitatud pooleks“ kvalifitseerimiseks. [17]

34. Mõiste „huvitatud pool“ nii lai tõlgendamine ei ole nimelt kooskõlas eespool punktides 29 ja 30 viidatud määratluse ja kriteeriumidega, millest tuleneb, et selle staatuse tunnustamine sõltub kõnealuse isiku huvide võimalikust mõjutamisest abi andmise tulemusel ja eeldab konkreetseid tagajärgi tema olukorrale. Nagu komisjon õigustatult väidab, tuleneb sellest, et pelk võimalus edastada teavet, mis võib viia riigiabi ebaseadusliku andmise tuvastamiseni, ei võimalda iseenesest kõnealust teavet edastanud isikule automaatselt „huvitatud poole“ staatust omistada.

35. Selles osas pean märkima, et vaidlustatud kohtuotsuse punktide 86–88 põhjal näib, et Üldkohus leidis tõepoolest, et Capricornile abi andmine võib mõjutada apellandi huve, tulenevalt asjaolust, et apellant omas teavet, mida komisjon võis ametliku uurimismenetluse käigus arvesse võtta. Üldkohus viitab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 tõtt-öelda suhteliselt ebamääraselt apellandi mittetulunduslikule eesmärgile, märkides, et tegemist on ühinguga, mille eesmärk on „Nürburgringis autode võidusõidu ringraja uuesti kasutuselevõtt ja edendamine ning oma liikmete – kellest osa korraldab sellel ringrajal spordiüritusi – kollektiivsete huvide edendamine“. Näib aga, et seda viidet ei kasutata mitte niivõrd apellandi „huvitatud poole“ staatuse põhjendamiseks, kuivõrd pigem selleks, et põhjendada viimase poolt sellise teabe omamist, mis võib komisjoni hinnangu jaoks huvipakkuv olla, mis, nagu eelmises punktis märkisin, ei ole talle kõnealuse staatuse andmiseks iseenesest piisav.

36. Toimikuga tutvumisel ilmneb aga, et apellant väitis Üldkohtule esitatud hagis, et ta on ühing, kes on rohkem kui 40 aastat kaitsnud kogu Saksamaa autospordi huve *konkreetselt* seoses Nürburgringi ringrajaga ja et tema peamine eesmärk on tagada selle ringraja käitamine üldist huvi järgivates majandustingimustes, nii, et tagataks ka sportlaste juurdepääs sellele ringrajale. Sel eesmärgil töötas ta muu hulgas välja ringraja üldistes huvides kasutamise kava ja on pidanud ühendust ning läbirääkimisi riigi ja Rheinland-Pfalzi liidumaa pädevate ametiasutustega ning teiste huvitatud isikutega. Apellant väitis ka, et Capricorn – Nürburgringi vara ostja – järgis hoopis vastupidist kava, taotledes kasumi maksimeerimist, mis on apellandi eesmärkidega täielikult vastuolus.

37. Neid argumente, mida komisjon ei näi muu hulgas olevat vaidlustanud, arvestades leian, et võib asuda seisukohale, et Capricornile seoses Nürburgringi vara ostuga väidetava riigiabi andmine võib mõjutada apellandi huve, kelle eesmärk ja olemasolu on seotud konkreetselt Nürburgringi ringrajaga, ning tema liikmete huve, keda väidetavalt ebaseadusliku abi andmine võib konkreetselt mõjutada.

38. Eelnevast tuleneb, et minu arvates peab tunnustama apellandi „huvitatud poole“ staatust määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti h tähenduses ja seega ei rikkunud Üldkohus ühtegi õigusnormi, kui ta tunnistas apellandi esitatud teise vaidlustatud otsuse tühistamisnõude vastuvõetavaks osas, milles selle nõude eesmärk oli nende menetlusõiguste kaitse, mis tulenevad apellandile selle staatuse alusel ELTL artikli 108 lõikest 2.

[17] Selles osas arvan, et Euroopa Kohtu asepresidendi 6. oktoobri 2015. aasta kohtumääruse Comité d’entreprise de la SNCM *vs.* SNCM ja komisjon (C-410/15 P(I), EU:C:2015:669) punkti 12, millele Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 87 viitab, ei saa mõista nii, et pelgast huvipakkuva teabe omamisest piisab selleks, et tunnustada selle teabe omaja „huvitatud poole“ staatust. Minu arvates viitas Euroopa Kohtu asepresident selles punktis pigem eesmärgile, mida selle kohtuasja asjaomase poole „huvitatud poolena“ kvalifitseerimisega taotleti.

B. Apellatsioonkaebuse neljas väide, mis puudutab vigu selliste tõsiste raskuste olemasolu analüüsis, mis oleksid õigustanud ametliku uurimismenetluse algatamist

39. Apellant heidab oma apellatsioonkaebuse neljanda väitega, mis jaguneb viieks osaks, Üldkohtule ette mitme õigusnormi rikkumist, tõendite moonutamist ja seda, et ta ei põhjendanud piisavalt analüüsi, mille põhjal ta asus seisukohale, et ei ole tõendatud, et esialgse uurimise etapi lõpus esinesid komisjonil raskused, mis nõudsid ametliku uurimismenetluse algatamist.

40. Kuna apellant väidab mitu korda, et vaidlustatud kohtuotsus on põhjendamata või on ebapiisavalt põhjendatud, siis leian, et enne tema apellatsioonkaebuse neljandas väites esitatud argumentide analüüsi on asjakohane meenutada kohtupraktikast tulenevaid põhimõtteid, mille Euroopa Kohus on välja töötanud seoses Üldkohtul lasuva lahendi põhjendamise kohustuse ulatusega.

1. Üldkohtu lahendi põhjendamise kohustuse ulatus

41. Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et põhjendamiskohustus, mis tuleneb Üldkohtule Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklist 36 ja mis kohaldub talle sama põhikirja artikli 53 esimese lõigu ning Üldkohtu kodukorra artikli 117 alusel, nõuab, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusest tuleneks selgelt ja ühemõtteliselt Üldkohtu arutluskäik, mistõttu huvitatud isikutel oleks võimalik teada tehtud otsuse põhjendusi ja Euroopa Kohtul oleks võimalik teha kohtulikku kontrolli.[18]

42. Kohtupraktikast tuleneb samuti, et väide, et Üldkohus ei ole vastanud esimeses kohtuastmes esitatud argumentidele, tähendab sisuliselt väidet, et on rikutud põhjendamiskohustust,[19] ja et küsimus, kas Üldkohtu otsuse põhjendused on vastuolulised või ebapiisavad, kujutab endast õigusküsimust, mida võib sellisena apellatsioonkaebuses tõstatada.[20] Selles kontekstis on Euroopa Kohtu ülesanne eelkõige kontrollida, kas Üldkohus on õiguslikult piisavalt vastanud kõigile hageja esitatud argumentidele.[21]

43. Siiski tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast veel, et põhjendamiskohustus ei nõua, et Üldkohus esitaks oma seisukoha menetluse poolte absoluutselt kõigi argumentide kohta ükshaaval, ja et Üldkohtu põhjendus võib seega olla tuletatav tingimusel, et see võimaldab huvitatud isikutel teada põhjuseid, mille tõttu Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning annab Euroopa Kohtu käsutusse tema kontrolli tegemiseks piisavad asjaolud.[22] Üldkohus ei ole igal juhul kohustatud võtma seisukohta selgelt asjasse puutumatute asjaolude suhtes ega ennetama võimalikke vastuväiteid.[23]

[18] Vt paljude hulgas 11. juuni 2015. aasta kohtuotsus EMA *vs.* komisjon (C-100/14 P, EU:C:2015:382, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 26. mai 2016. aasta kohtuotsus Rose Vision *vs.* kosmisjon (C-224/15 P, EU:C:2016:358, punkt 24).

[19] Vt 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Dyson *vs.* komisjon (C-44/16 P, EU:C:2017:357, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 16. novembri 2017. aasta kohtuotsus Ludwig-Bölkow-Systemtechnik *vs.* komisjon (C-250/16 P, EU:C:2017:871, punkt 55).

[20] Vt paljude hulgas 26. mai 2016. aasta kohtuotsus Rose Vision *vs.* komisjon (C-224/15 P, EU:C:2016:358, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika) ning hiljutine, 11. juuni 2020. aasta kohtuotsus China Construction Bank *vs.* EUIPO (C-115/19 P, EU:C:2020:469, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

[21] Vt 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Dyson *vs.* komisjon (C-44/16 P, EU:C:2017:357, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 13. detsembri 2012. aasta kohtumäärus Alliance One International *vs.* komisjon (C-593/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:804, punkt 27).

[22] Vt paljude hulgas 26. mai 2016. aasta kohtuotsus Rose Vision *vs.* komisjon (C-224/15 P, EU:C:2016:358, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika) ja 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Dyson *vs.* komisjon (C-44/16 P, EU:C:2017:357, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

[23] Vt selle kohta 6. novembri 2012. aasta kohtuotsus Éditions Odile Jacob *vs.* komisjon (C-551/10 P, EU:C:2012:681, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

44. Eespool kirjeldatud põhimõtetest tuleneb, et kuigi kohtupraktika kohaselt võib Üldkohus eespool viidatud tingimustel oma lahendi põhjendamise kohustuse täita tuletatava põhjenduse kaudu, ei või ta jätta lihtsalt vastamata – kas otseselt või tuletatavalt – Üldkohtu menetluses esitatud argumentidele, mis ei ole selgelt asjasse puutumatud, ega moonutada nende sisu. Selline vastamata jätmine tingib põhjendamatuse, mis on Üldkohtu põhjendamiskohustusega vastuolus, ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47 tagatud õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumise.[24]

2. Neljanda väite esimene osa, mis puudutab pakkumismenetluse läbipaistvust ja mittediskrimineerivust

a) Poolte argumendid

45. Apellant väidab apellatsioonkaebuse neljanda väite esimeses osas, et Üldkohus tegi vea, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 146, et apellandi esitatud argumendid ei võimalda tuvastada, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi seoses pakkumismenetluse läbipaistvuse ja mittediskrimineerivusega. Ta esitab selle kohta kolm etteheidet.

46. Esiteks heidab apellant eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktile 145 viidates Üldkohtule ette seda, et ta leidis, et „kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõude“ alusel on võimalik saada Nürburgringi vara sobiv müügihind riigiabi õigusnormide tähenduses. Apellandi arvates tugines Üldkohus esiteks ELTL artikli 107 ja artikli 108 lõike 2 valele tõlgendusele. Teiseks ei analüüsinud Üldkohus selle aspektiga seotud apellandi väiteid, mistõttu vaidlustatud kohtuotsuse põhjendus on ebapiisav.

47. Apellant väidab, et ta esitas esimeses kohtuastmes õiguslikud kriteeriumid, millega tuleks arvestada pakkumismenetluse korraldamiseks nii, et oleks võimalik järgida turuhinna saamise tingimusi. Ta märkis Üldkohtus, et kohtupraktika kohaselt tuleb konkurentsiolukord taastada igal asjasse puutuval turul. Viidates kohtupraktikale, mille kohaselt on ebaseadusliku riigiabi tagastamise põhieesmärk kõrvaldada selle abi maksmisega põhjustatud konkurentsimoonutus, väitis ta Üldkohtus, et pakkumismenetlust ei korraldatud nii, et ebaseadusliku abi maksmisega tekitatud konkurentsimoonutused oleksid kõrvaldatud, kuna seda abi kasutati mitmel turul tegutsevatest ettevõtjatest koosneva kogumi loomiseks. Apellandi väitel oleks sellises kontekstis olnud vaja nõuda iseseisvaid pakkumusi iga müüdava vara osa eest. See ei oleks takistanud kogu vara koos müüki, vaid oleks kohustanud iga pakkujat esitama iga kogumi osa eest kõrgemat hinda. Üksnes sel viisil oleks olnud võimalik pakkumusi võrrelda.

48. Teiseks väidab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, sest ta ei võtnud arvesse asjaolu, et huvitatud isikuid ei teavitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 144 ja 145 mainitud kriteeriumist, mis puudutab 25% piirmäära kõige parema pakkumuse hinnast (edaspidi „25% kriteerium“).[25] Seega ei saanud nad sellega oma strateegiates arvestada, mistõttu pakkumismenetlus ei olnud läbipaistev ega mittediskrimineeriv. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 145 sisalduv argument, et kuivõrd 25% kriteerium määratleti tegelikult esitatud pakkumuste hinna alusel, siis sai selle konkreetselt määratleda ainult tagantjärele, ei oma pakkumismenetluse läbipaistvuse ja mittediskrimineerivuse seisukohast tähtsust.

[24] Vt selle kohta ka kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas Bayer CropScience ja Bayer *vs.* komisjon (C-499/18 P, EU:C:2020:735, punkt 89).

[25] Vt üksikasjalikum punkt 53 allpool.

49. Kolmandaks heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette, et ta ei arvestanud apellandi argumenti, mille kohaselt Capricorn on pakkumismenetluses pakkumuse esitanud ettevõtjatest Capricorn Automotive GmbH ja Capricorn Holding GmbH erinev ettevõtja. Kohtupraktikast tuleneb, et sellise pakkumuse vastuvõtmine, mis ei tule kandidaadilt, kes osales pakkumismenetluses iseseisvalt, ei ole kooskõlas pakkumismenetluse avatuse ja läbipaistvuse nõudega.

50. Komisjon on seisukohal, et apellatsioonkaebuse neljanda väite esimene osa tuleb osaliselt põhjendamatuse ning osaliselt vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

b) Hinnang

51. Apellatsioonkaebuse neljanda väite esimese osaga vaidleb apellant vastu punktides 138–146 Üldkohtu läbi viidud analüüsile, milles Üldkohus lükkas tagasi etteheite, millega apellant väitis, et pakkumismenetlus oli läbipaistmatu ja diskrimineeriv.

1) Vaidlustatud kohtuotsuse lühikokkuvõte

52. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse selles osas, et investoritel paluti pakkumismenetluse käigus esitada ligikaudne pakkumus kogu vara, konkreetsete asjade kogumite ja üksikute asjade kohta; et pakkumusi tuli hinnata eeskätt vara eest pakutava hinna alusel, vastavalt pakkumuse ulatusele, ja et investorite hulgast tuli valik teha kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõude alusel. Üldkohus leidis ka, et kõnealuse nõude kohaldamine tingis tegelikult selle, et müüjad võtsid pakkumismenetluse viimases etapis arvesse vaid kogu vara kohta esitatud pakkumusi, mis oli tingitud asjaolust, et esitatud pakkumusi arvestades võimaldas Nürburgringi müümine tervikuna saada kõrgema müügihinna kui iga varasse kuuluva asja eraldi müümine.

53. Üldkohus märkis seejärel, et kogu vara kohta esitati kuus ligikaudset pakkumust, mille hind oli suurem kui 25% kõige parema pakkumuse hinnast; et kogu vara kohta esitatud pakkumused, mille hind ei ulatunud 25%ni kõige parema pakkumuse hinnast, jäeti kõrvale ning et mingit täiendavat tähelepanu ei pööratud ka Nürburgringi ringraja kohta esitatud pakkumustele, mis koostoimes muu vara kohta esitatud üksikute pakkumustega ei ulatunud kokku piirmäärani 25% kõige parema pakkumuse hinnast.

54. Üldkohus järeldas sellest, et huvitatud investorid olid vabad määratlema oma ostupakkumuse eseme teabe alusel, mis oli neile antud kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõude kohta, ning et 25% kriteeriumi eesmärk oli üksnes anda kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõudele konkreetne sisu ja kuivõrd see määratleti tegelikult esitatud pakkumuste hinna alusel, sai selle määratleda ainult tagantjärele.

2) Etteheited, mis puudutavad „kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõuet“

55. „Kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõude“ kohta esitatud etteheidetes väidab apellant eelkõige, et Üldkohus rikkus oma analüüsis õigusnormi, sest põhjusel, et kõnealust abi kasutati vara kogumi loomiseks, oleks olnud vaja nõuda iseseisvaid pakkumusi iga sellise Nürburgringi vara osa eest. See oleks olnud ainus viis, mille kaudu oleks olnud võimalik kõrvaldada abi andmisega põhjustatud konkurentsimoonutus. Apellant väidab lisaks, et vaidlustatud kohtuotsust ei ole selles osas põhjendatud.

56. Selle kohta tuleb esiteks märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ebaseadusliku abi tagasinõudmise eesmärk taastada varasem olukord ja see tulemus saavutatakse juhul, kui abisaaja või teisisõnu abist tegelikult kasu saanud ettevõtjad tagastavad asjaomase abi koos võimaliku viivisega. Abi tagastamisega kaotab abisaaja nimelt eelise, mis tal oma konkurentide ees turul oli, ning abi andmisele eelnenud olukord on taastatud. [26]

57. Sellest tuleneb, et ebaseadusliku riigiabi tagastamisega taotletav peamine eesmärk on kõrvaldada ebaseaduslikust abist tulenevast konkurentsieelisest johtuv konkurentsimoonutus. [27]

58. Kuid nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 133 õigesti märgib, nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast, et kui ebaseaduslikku riigiabi saanud äriühing ostetakse turuhinnaga, see tähendab kõige kõrgema hinnaga, mida tavalistes konkurentsitingimustes tegutsev erainvestor on valmis maksma selle äriühingu eest olukorras, milles see on, eelkõige pärast riigiabi saamist, siis on abi hinnatud turuhinnast lähtuvalt ja see kuulub ostuhinna sisse. Sellistel tingimustel ei saa ostjat pidada teiste turul tegutsevate ettevõtjatega võrreldes eelise saajaks. [28]

59. Käesolevas asjas ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 142–145, mis on ära toodud eespool punktides 52–54, et Üldkohus leidis, et huvitatud investorid olid pakkumismenetluses vabad määratlema oma ostupakkumuse eseme ja võisid esitada ligikaudse pakkumuse nii kogu vara kui ka konkreetsete asjade kogumite või üksikute asjade kohta. Erinevaid pakkumusi hinnati seejärel kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõude alusel. Seega ei välistatud võimalust teha iseseisvaid pakkumusi Nürburgringi vara kogumisse kuuluva iga vara osa kohta, vaid see otsustamisõigus jäeti igale pakkujale. Mis tahes kujul pakkumust ka ei tehtud (ehk kas kogu vara kohta või iseseisva pakkumusena konkreetse vara osa kohta), hinnati seda igal juhul kogu vara eest maksimaalse hinna saamise nõude alusel.

60. Selles kontekstis ei ole sellise pakkumuste hindamise kriteeriumi kasutamine, mille eesmärgiks on kogu vara hinna maksimeerimine, ja selle enne kirjeldatud meetoditel kohaldamine ühelgi viisil eespool punktides 57–59 viidatud kohtupraktikast tulenevate nõuetega vastuolus, kuivõrd selle kriteeriumi kasutamine on selgelt suunatud sellele, et saavutada kõnealuse vara võimalikult kõrge hinnaga müük – ja selleks ka sobiv –, tagades seega viidatud kohtupraktika kohaselt, et ostja ei saa teiste turuosalistega võrreldes eelist. Seega ei rikkunud Üldkohus oma sellekohases analüüsis minu arvates ühtegi õigusnormi.

61. Mis aga puudutab etteheidet, et selle aspekti osas põhjendus puudus, siis vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 142–145, nagu ilmneb muu hulgas punktidest 52–54 eespool, nähtuvad minu arvates piisavalt selgelt põhjused, millest tulenevalt Üldkohus leidis, et käesoleval juhul oli vara hinna maksimeerimise nõude kasutamine sobiv, et võimaldada kõnealuse vara müük võimalikult kõrge hinna eest ja saada seega sobiv müügihind riigiabi õigusnormide tähenduses. Seega ei rikkunud Üldkohus minu arvates selles aspektis oma põhjendamiskohustust.

[26] Vt 1. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Electrabel ja Dunamenti Erőmű *vs.* komisjon (C-357/14 P, EU:C:2015:642, punkt 110).

[27] 30. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Nelson Antunes da Cunha (C-627/18, EU:C:2020:321, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

[28] Vt 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon (C-277/00, EU:C:2004:238, punkt 80) ja 1. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Electrabel ja Dunamenti Erőmű *vs.* komisjon (C-357/14 P, EU:C:2015:642, punkt 112).

3) Etteheide 25% kriteeriumi salajasuse kohta

62. Järgmisena väidab apellant, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 145 (mis on ära toodud eespool punktis 54) 25% kriteeriumi kohta läbiviidud analüüsis õigusnormi, kuna huvitatud isikuid ei ole sellest kriteeriumist kordagi teavitatud, mistõttu nad ei saanud seda oma strateegiates arvesse võtta.

63. Märgin selle kohta, et ei ole vaidlustatud, et 25% kriteeriumit kohaldati tegelikult esitatud pakkumuste hinna alusel. Sellest tulenevalt sai kriteeriumi konkreetselt määratleda ainult tagantjärele, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 145 sedastas. Samas tuleb siiski ka lisada, et kõnealuse kriteeriumi tagantjärele konkreetselt määratlemine ei tähenda mingil juhul, et pakkumismenetluse dokumentides ei olnud võimalik märkida, ja seega pakkujatele teada anda, et esitatud pakkumuste hindamisel kasutatakse kõnealust kriteeriumi.

64. Siiski arvan, et sellise märkuse või teadaandmise puudumisest ei piisa, et pakkumismenetluse avatus ja läbipaistvus kahtluse alla seada. Üldkohus sedastas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 145, et huvitatud isikuid teavitati müügist maksimaalse hinna saamise nõudest ja seega olid nad teadlikud asjaolust, et selleks, et neil oleks võimalus pakkumismenetlus võita, pidid nad struktureerima oma pakkumuse kooskõlas selle nõudega.

65. Sellises kontekstis ei ilmne, kuidas pakkujate strateegia oleks võinud olla erinev, kui neid oleks teavitatud asjaolust, et edasises menetluses hinnatakse ainult pakkumusi, mis ulatuvad vähemalt piirmäärani 25% kõige parema esitatud kogu vara kohta tehtud pakkumuse hinnast. Seetõttu ei ole tõendatud, et sellest vaid tagantjärele määratletavast kriteeriumist teavitamata jätmine mõjutas kuidagi pakkumismenetluse kulgu. Sellest tulenevalt ei rikkunud Üldkohtu analüüs minu arvates ühtegi õigusnormi.

4) Etteheide pakkumismenetluse ajal pakkuja vahetumise kohta

66. Kolmandaks heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane ei arvestanud tema argumenti, mille kohaselt äriühing Capricorn erineb äriühingutest Capricorn Automotive GmbH ja Capricorn Holding GmbH, kes esitasid pakkumismenetluses pakkumuse.

67. Selles osas meenutan, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170 lõike 1 kohaselt ei või apellatsioonkaebuses muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset. Euroopa Kohtu pädevus apellatsioonimenetluses on nimelt piiratud Üldkohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega. Pool ei saa seega Euroopa Kohtus esitada esimest korda väidet, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, kuna see võimaldaks tal Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kellel on apellatsioonimenetluses piiratud pädevus.[29] Uued etteheited, mida Üldkohtus ei esitatud, tuleb seega apellatsioonimenetluses vastuvõetamatuks tunnistada.[30]

68. Esimese kohtuastme dokumentidest nähtub, et apellant ei esitanud Üldkohtu menetluses etteheidet pakkumismenetluse ajal pakkuja vahetumise kohta. Nagu komisjon õigesti märgib, viitas apellant selle tõendamiseks, et ta Üldkohtus kõnealuse etteheite esitas, üksnes vastusele, mille ta andis ühele Üldkohtu küsimusele, mis puudutas pealegi hagi esitamise õiguse olemasolu

[29] Vt selle kohta paljude hulgas hiljutine 4. märtsi 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Fútbol Club Barcelona (C-362/19 P, EU:C:2021:169, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

[30] Vt muu hulgas 28. novembri 2019. aasta kohtuotsus Brugg Kabel ja Kabelwerke Brugg *vs.* komisjon (C-591/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1026, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

küsimust. Euroopa Kohtus esitatud repliigis viitas apellant selleks, et tõendada oma väidet, mille kohaselt esitas ta kõnealuse etteheite Üldkohtus, oma Üldkohtule esitatud hagiavalduse punktidele 17 ning 77 jj. Nendest hagiavalduse punktidest nähtub aga üksnes, et apellant mainis punktis 17 muu hulgas asjaolu, et Capricorn on Capricorn Automotive GmbH-st ja Capricorn Holding GmbH-st erinev üksus, esitamata siiski ühtegi sellest tulenevat väidet teise vaidlustatud otsuse tühistamisnõude põhjendamiseks. Sellest lähtuvalt on pakkumismenetluse ajal pakkuja vahetumise kohta esitatud etteheide minu arvates vastuvõetamatu.

69. Eeltoodud kaalutlustel leian, et apellatsioonkaebuse neljanda väite esimene osa tuleb tagasi lükata.

3. Neljanda väite teine osa Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirja moonutamise kohta

a) Poolte argumendid

70. Neljanda väite teises osas vaidlustab apellant vaidlustatud kohtuotsuse punktid 151–156 ja väidab, et tõlgendades üht Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kuupäevaga kirja, mis esitati pakkumismenetluses Capricorni pakkumuse toetuseks, nii, et selles kirjas sisalduv kohustus on siduv, moonutas Üldkohus selle kirja sisu ja seega moonutatakse kohtuotsuses faktilisi asjaolusid ning ühte tõendit.

71. Apellant väidab, et ta väitis Üldkohtus, et selle kirja viimasel leheküljel sisaldus sõnaselge märge pealkirjaga „TÄHTIS TEADAANNE“, millest nähtus ilmselgelt: „Käesolevat tingimuste loetelu [*term sheet*] kasutatakse üksnes aruteluks ja sellest ei tulene meie vahel ühtegi õiguslikult siduvat kohustust“ [31]. Kõnealuse kirja mittesiduvat laadi kinnitavad ka muud samas dokumendis sisalduvad laused. [32]

72. Sellest nähtub tema sõnul, et Deutsche Bank näitas ühemõtteliselt ja selgelt, et ta ei pidanud kirja endale siduvaks. Märkides, et Deutsche Bank pidas kirja endale siduvaks, moonutas Üldkohus seetõttu kirja sisu. Sellest tulenevalt on vale vaidlustatud kohtuotsuse punktis 156 sisalduv järeldus, mille kohaselt ei saa järeldada, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi seoses Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirja siduvusega. Kuna kirja sisu põhjal on selge, et Deutsche Bank ei pidanud end seotuks, siis Capricorni ja kõnealuse panga vaheliste varasemate kirjade võrdlemine ei ole selle kirja siduvuse hindamiseks asjakohane.

73. Komisjon vaidleb apellandi argumentidele vastu.

[31] Ingliskeelne originaalversioon on järgmine: „IMPORTANT NOTICE: […] This term sheet is for discussion purposes only and is not intended to create any legally binding obligation between us“.

[32] Tegemist on järgmiste lausetega: „This document does not constitute advice, or an offer (of any type), invitation to offer or recommendation, to you. If after making your own assessment you independently decide you would like to pursue a specific transaction with us there will be separate offering or other legal documentation, the terms of which will (if agreed) supersede any indicative and summary terms contained in this document. We therefore do not accept any liability for any direct, consequential or other loss arising from reliance on this document“.

b) Hinnang

74. Vastates apellandi esitatud väitele, mille kohaselt Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kiri ei kujuta endast siduvat rahastuse tagatist Capricorni pakkumuse toetuseks, kontrollis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 151–155, kas komisjoni analüüs, mille tulemused langevad ühte Saksamaa ametiasutuste analüüsi tulemustega, välistas kahtlused seoses kõnealuse kirja siduvusega.

75. Selles osas leidis Üldkohus esiteks, et Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirjas märgiti, et see pank on nõus andma Capricornile laenu 45 miljoni euro ulatuses, ning et asjaolu, et selle rahastamise tingimusi on üksikasjalikult kirjeldatud, näib viitavat põhjalikule analüüsile ja panga ning ostja vahel toimunud teabevahetusele. Teiseks leidis Üldkohus, et kõnealuses kirjas viidati korduvalt kohustusele, mille Deutsche Bank võttis selle kirja alusel Capricorni ees. Kolmandaks oli Üldkohus seisukohal, et selle kirja võrdlemine kahe muu Deutsche Banki 17. ja 25. veebruari 2014. aasta ettevalmistava kirjaga, mis ei ole siduvad, kinnitab, et asjaomane kiri on siduv. Viimaseks märkis Üldkohus, et Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirjas täpsustati, et viimase võetud kohustusele seati kolm tingimust, mis võimaldasid Deutsche Bankil oma kohustusest taganeda vaid siis, kui ostmine ei toimu plaanitud tingimustel.

76. Sellega seoses ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kui Üldkohus on faktilised asjaolud tuvastanud või neid hinnanud, on Euroopa Kohus vastavalt ELTL artiklile 256 pädev kontrollima üksnes nende õiguslikku kvalifikatsiooni ja neist tuletatud õiguslikke tagajärgi. Seega, kui Üldkohtule esitatud tõendeid ei ole moonutatud, ei kujuta faktiliste asjaolude hindamine endast õigusküsimust, mida Euroopa Kohus saaks sellisena kontrollida. [33]

77. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et moonutamine peab toimikumaterjale arvestades olema ilmne, ilma et oleks vajalik faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata. [34] Lisaks, kuigi tõendite moonutamine võib seisneda dokumendi sellises tõlgendamises, mis on vastuolus selle dokumendi sisuga, peab see tulenema ilmselgelt Euroopa Kohtule esitatud toimikust ja eeldab, et Üldkohus on ilmselgelt ületanud nende tõendite mõistliku hindamise piire. Sellega seoses ei piisa väitest, et dokumenti oleks võimalik tõlgendada muul viisil, kui Üldkohus seda tegi. [35]

78. Käesolevas kohtuasjas peab Euroopa Kohus seepärast kindlaks tegema, kas Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirja analüüsi ja toimikus sisalduvate dokumentide põhjal on ilmne, et Üldkohus moonutas sellele kirja ulatust. Ma ei arva, et see nii on.

79. Nagu märkis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 152 ja 153, nähtub sellest kirjast endast, et Deutsche Bank kinnitab korduvalt oma tahet ja kohustust anda Capricornile laenu. [36] Kirja on allkirjastanud kaks Deutsche Banki tippjuhti (direktor ja asedirektor), mis näitab minu arvates samuti tahet muuta kirja sisu pangale siduvaks.

[33] Vt paljude hulgas 28. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Qualcomm ja Qualcomm Europe *vs.* komisjon (C-466/19 P, EU:C:2021:76, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

[34] Vt paljude hulgas 10. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Ertico – ITS Europe *vs.* komisjon (C-572/19 P, EU:C:2021:188, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

[35] Vt 28. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Qualcomm ja Qualcomm Europe *vs.* komisjon (C-466/19 P, EU:C:2021:76, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

[36] Nii algab näiteks kiri järgmise lausega: „We are pleased to confirm the terms and conditions on which Deutsche Bank […] is willing to arrange and underwrite the financing […].“ Kirja 1. osa „Financing“ sisaldab järgmist lauset: „We are pleased to confirm the terms on which […] Deutsche Bank […] is willing to underwite […] 100% of a loan facility.“ Kirja 10. osas „Commitment expiry“ määratakse kirja siduvuse algus ja lõpp.

80. Nagu märkis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 154, kinnitab tõlgendust, et selles kirjas sisalduvad kohustused on siduvad, 10. märtsi 2014. aasta kirjale eelnenud kahe muu Deutsche Banki kirja analüüs, millest üks on 17. veebruarist 2014 ja teine 25. veebruarist 2014 ning mis on samuti toimikusse lisatud. Nende kirjade analüüs näitab esiteks, et nendes on kasutatud 10. märtsi 2014. aasta kirjast väga erinevat sõnastust, mis näitab selgelt, et Deutsche Bankil puudub tahe need enda suhtes siduvaks muuta.[37]. Seetõttu näitab nende kirjade ja 10. märtsi 2014. aasta kirja sõnastuse võrdlus viimase siduvust. Teiseks näitavad need, et Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kiri esindab panga ja Capricorni vaheliste läbirääkimiste lõppfaasi. Nagu Üldkohus märkis, täpsustab 10. märtsi 2014. aasta kiri, et Deutsche Banki võetud kohustusele seatakse kolm tingimust, mida Deutsche Bank siiski kuidagi mõjutada ei saa.[38]

81. Nagu väidab apellant, sisaldab 10. märtsi 2014. aasta kiri küll „Term Sheet'iks" nimetatavat „A lisa", mille kuupäev on samuti 10. märts 2014. Selle lisa esimene lehekülg sisaldab viidet „kavand" (*draft*) ja seal viidatakse sõnaselgelt lisa „näitlikkusele" (*indicative terms and conditions*). Selle viimasel leheküljel on ka esitatud tähtis teadaanne, mille sisu vastab apellandi kirjeldatule ja käesoleva ettepaneku punktis 71 esitatule.

82. Ehkki asjaolu, et kirja lisa täpsed tingimused on kavand, ja lisa lõpus sisalduv märge, mis näib tõtt-öelda standardne, võivad tõepoolest tekitada segadust lisa siduvuse ja seega selles esitatud rahastuse täpsete tingimuste ja nõuete siduvuse suhtes, ei sea need minu arvates siiski kahtluse alla kirja kui sellise siduvust ja kirjas sõnaselgelt märgitud Deutsche Banki kohustuse siduvust rahastada Capricorni 45 miljonit euroga. Ehkki apellandi esitatud asjaolud võivad lisa siduvuse kahtluse alla seada, ei sea need seega kahtluse alla kirjas sisalduva kohustuse siduvust ja seda veelgi enam punktides 79 ja 80 esitatud kaalutlusi arvestades.

83. Eelneva analüüsi põhjal ei ilmne minu arvates Euroopa Kohtule esitatud toimikust selgelt – nagu eespool punktis 77 viidatud kohtupraktikast tulenevalt on dokumendi moonutamise tuvastamiseks vaja –, et Üldkohus oleks ületanud ilmselgelt Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirja mõistliku hindamise piire. Sel põhjusel tuleb minu arvates ka neljanda väite teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

4. Neljanda väite kolmas osa Capricorni maksejõuetuse kohta

a) Poolte argumendid

84. Apellatsioonkaebuse neljanda väite kolmanda osaga heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane ei analüüsinud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 147–161 apellandi hagiavalduses esitatud väiteid, mis puudutasid Capricorniga samasse kontserni kuuluvate eri äriühingute ja selle omaniku ebakindlat majanduslikku olukorda. Need väited tõendavad, et Capricornil ei olnud kunagi tagatud rahastust, vastupidi sellele, mida leidis komisjon lõpliku otsuse punktides 242, 247, 261 ja 277.

[37] 17. veebruari 2014. aasta kirjas kinnitatakse selle mittesiduvust sõnaselgelt (nagu tuleneb sõnaselgest lausest, mille kohaselt: „this letter does not constitute a commitment on the part of, or engagement of, DB or any of its affiliates"). See kiri näib olevat läbirääkimisprotsessi esimene samm, nagu tuleneb kirja järgmisest lausest: „DB is pleased to inform you that […] we […] are confident in our ability to underwrite the Financing Transaction to finance, in part, the Transaction." 25. veebruari 2014. aasta kiri näib aga olevat läbirääkimiste hilisem etapp, milles ostjat teavitatakse esiteks sellest, et krediidikomitee kiitis põhimõtteliselt laenu andmise heaks, ehkki see vajab veel muid pangasiseseid heakskiite, ja teiseks asjaolust, et hoolsuskohustuse nõuete täitmise menetlust ei ole veel täielikult lõpetatud.

[38] Selle kirja 2. osast tulenevalt on need nõuded: 1) tehingu tegemine, 2) ostetud vara osas märkimisväärsete muutuste puudumine ja 3) laenu õigusvastasuse puudumine.

85. Komisjon vaidleb apellandi argumentidele vastu.

b) Hinnang

86. Hagiavaldusest nähtub, et apellant esitas Üldkohtule mitu asjaolu tõendamaks, et kontsernil, millesse Capricorn kuulus, ja selle kontserni juhil olid tõsised majanduslikud raskused juba alates 2012. aastast, seega juba tükk aega enne pakkumismenetluses edukaks osutumist.

87. Apellant esitas need asjaolud, et tõendada komisjoni lõplikus otsuses tehtud viga, mis puudutas Capricorni suutlikkust maksta pakutud hind ja täita seega tehingu rahastatuse kindluse kriteerium, mis oli Nürburgringi vara ostmisest huvitatud investorite väljavalimiseks ette nähtud.[39]

88. Selles osas tuleneb vaidlustatud kohtuotsusest, nagu on tunnistanud ka komisjon, et Üldkohus ei vastanud nendele väidetele mingil viisil sõnaselgelt. Tuletatava põhjenduse eespool punktis 43 viidatud kohtupraktika tähenduses võib ehk – tõtt-öelda teatava tõlgendusliku jõupingutusega – tuletada vaidlustatud kohtuotsuse punktist 158, milles Üldkohus järeldas pärast seda, kui ta oli tuvastanud Deutsche Banki 10. märtsi 2014. aasta kirja siduvuse, et apellandi argumendid ei võimaldanud tõendada, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlused seoses siduva rahastuse tagatise nõudega, mis kuulus tehingu kindluse kriteeriumi alla.

89. Kui Üldkohtu otsuse põhjendus peaks selles osas ka puudulik olema, siis igal juhul tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et isegi kui Üldkohtu otsuses on rikutud liidu õigust, kuid selle resolutsioon on muudel õiguslikel alustel põhjendatud, tuleb apellatsioonkaebus tagasi lükata.[40]

90. Selles osas märgin, et riigiabi küsimuses tehtud otsuse õiguspärasust peab liidu kohus hindama seda teavet arvesse võttes, mis võis olla komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel.[41]

91. Komisjon väitis nii Üldkohtus kui ka Euroopa Kohtus, et tal ei olnud lõpliku otsuse tegemise hetkel teavet, millele apellandi esimeses kohtuastmes selle kohta esitatud etteheide tugineb, ja apellant ei ole Euroopa Kohtus mingil viisil tõendanud, et see oli teisiti.

92. Neil kaalutlustel leian, et neljanda väite kolmas osa tuleb tagasi lükata.

5. Neljanda väite neljas osa, mille kohaselt müügiprotsess jätkus pärast Nürburgringi vara müümist Capricornile 11. märtsil 2014

a) Poolte argumendid

93. Neljanda väite neljanda osaga vaidlustab apellant Üldkohtu arutluskäigu, millega Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 162–168 tagasi tema argumendid, milles ta väitis, et müügiprotsess jätkus pärast Nürburgringi vara müümist Capricornile 11. märtsil 2014.

[39] Vt eelkõige lõpliku otsuse punkt 48.

[40] Vt selle kohta kõige hiljutisem 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus Dalli *vs.* komisjon (C-615/19 P, EU:C:2021:133, punkt 165 ja seal viidatud kohtupraktika). See kohtupraktika on kohaldatav ka põhjendamisvigadele. Vt selle kohta 19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon (C-612/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:223, punkt 39 ja 40).

[41] Vt 20. septembri 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Frucona Košice (C-300/16 P, EU:C:2017:706, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

94. Apellandi arvates näib, et järeldusega, et komisjon ei pidanud selle asjaoluga arvestama, asub Üldkohus seisukohale, et ametliku uurimismenetluse algatamise küsimus võib puudutada üksnes sündmusi, mis leiavad aset enne lepingu sõlmimise kuupäeva. Sellise analüüsiga rikutakse õigusnorme. Apellandi arvates ei lõppenud esialgse uurimise etapp vara müümisega 11. märtsil 2014, vaid alles komisjoni otsuse vastuvõtmisega 1. oktoobril 2014.

95. Üldkohus leiab apellandi sõnul, et vara võõrandamise ametlik akt kujutas endast teatavat „tsesuuri", pärast mida ei pidanud komisjon enam tema käsutuses olevat lisateavet arvestama seni, kuni ta võttis vastu esialgse uurimise lõpetanud otsuse. Vastupidi Üldkohtu väitele ei ole komisjoni esialgse uurimise ajal otsustav asjaolu mitte see, kas apellant oleks pärast oma 2013. aasta detsembri kaebust võinud esitada veel ühe kaebuse, vaid kohtupraktika kohaselt see, kas komisjonil oli olemas kogu teave, mis tal võis objektiivselt olemas olla. Apellant leiab seetõttu, et lisaks moonutas Üldkohus tema esitatud tõendeid.

96. Komisjon vaidleb apellandi argumentidele vastu.

b) Hinnang

97. Neljanda väite neljanda osaga vaidlustab apellant vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165–168 sisalduva arutluskäigu, millega Üldkohus lükkas tagasi tema etteheite, et müügiprotsess jätkus pärast Nürburgringi vara müümist Capricornile 11. märtsil 2014.

98. Vaidlustatud kohtuotsuse selles osas lähtus Üldkohus eelkõige eeldusest, et komisjoni analüüsi eesmärk oli selle kontrollimiseks, kas Nürburgringi vara oli müüdud turuhinnaga, uurida, kas pakkumismenetlus oli avatud, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja tingimusteta. Selle põhjal järeldas Üldkohus, et väidetav abi (mis vastas apellandi sõnul Capricorni poolt Nürburgringi vara ostmiseks makstud hinna ja sellesama vara turuhinna vahele), mille olemasolu komisjon oleks pidanud teises vaidlustatud otsuses tuvastama, oleks antud Capricornile 11. märtsil 2014, mil tema pakkumus tunnistati kõnealuse vara osas edukaks ning sõlmiti müügileping, milles määrati kindlaks ostuhind, mille Capricorn pidi selle vara eest tasuma.

99. Üldkohus leidis sellest tulenevalt, et nimetatud kuupäevast hilisemad faktilised asjaolud, nagu see, et Capricorn andis oma osaluse spetsiaalselt Nürburgringi vara ostuks moodustatud üksuses üle allomandajale, ei olnud asjakohased selle analüüsimisel, kas Capricornile võidi pakkumismenetluse raames abi anda. Üldkohus lõpetas selle arutluskäigu, kinnitades, et apellant oleks pidanud juhul, kui ta soovis, et komisjon analüüsiks pärast teise vaidlustatud otsuse tegemist lisaks müügiprotsessi väidetavast jätkumisest tuleneva uue abi olemasolu küsimust, esitama selle kohta uue kaebuse.

100. Esiteks märgin sellega seoses, et etteheide selle kohta, et Üldkohus moonutas tõendeid, tuleb tagasi lükata. Apellant ei täpsusta nimelt mingil viisil, millistes asjaoludes viidatud moonutamine seisneb.

101. Seoses etteheitega selle kohta, et Üldkohus tegi oma analüüsis vea, meenutan, nagu viitasin ka eespool punktis 90, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu kohus hindama riigiabi küsimuses tehtud otsuse õiguspärasust seda teavet arvesse võttes, mis võis olla komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel.

102. Sellega seoses tuleb märkida, et riigiabi järelevalvemenetluse esialgse uurimise etapp lõpeb hetkel, mil komisjon teeb ühe määruse nr 659/1999 artiklis 4 ette nähtud otsustest, mitte mõnel sellele eelneval hetkel, nagu pakkumismenetluse lõppemisel selle esemeks oleva vara müümisega, nagu apellant õigesti väidab.

103. Seetõttu ei ole välistatud, et analüüsi jaoks uued ja asjakohased asjaolud, millest komisjon ei olnud selle hetkeni teadlik, võivad ilmneda pärast pakkumismenetluse lõppu, kuid enne komisjoni vastava otsuse tegemist. Sellise olukorra osas leian, et komisjon ei ole üksnes seetõttu, et ta sai uutest asjakohastest asjaoludest teada pärast pakkumismenetluse lõppemist, vabastatud kohustusest võtta neid asjaolusid oma analüüsis arvesse. Samuti ei saa välistada, et selliste asjaolude hindamine võib kaasa tuua, et komisjon peab muutma oma analüüsi riigiabi olemasolu või puudumise kohta.

104. Seega ei ole minu arvates õiguslikult korrektne järeldada – nagu tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punkti 166 viimasest lausest –, et pärast pakkumismenetluse lõppemise kuupäeva ja selle menetluse esemeks oleva vara müüki ilmnenud faktilised asjaolud ei saa ühelgi juhul olla asjakohased selle küsimuse hindamisel, kas pakkumismenetluse raames antakse riigiabi.

105. Käesoleva kohtuasjaga seoses märgin lisaks, et vastupidi sellele, mis tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 167, ja vastupidi komisjoni väitele ei olnud esimeses kohtuastmes apellandi esitatud argumentide, mis puudutasid pärast pakkumismenetluse lõppu aset leidnud asjaolusid, eesmärk see, et komisjon uuriks, kas oli antud uut abi, mis tulenes müügiprotsessi väidetavast jätkumisest, vaid pigem seada kahtluse alla pakkumismenetluse, mille tulemusel müüdi Nürburgringi vara Capricornile, läbipaistvus ja mittediskrimineerivus.

106. Eeltoodud kaalutlustel rikub vaidlustatud kohtuotsus minu arvates õigusnormi osas, milles Üldkohus lükkas tagasi apellandi esitatud argumendid, mis puudutasid müügiprotsessi jätkumist pärast Nürburgringi vara müümist Capricornile 11. märtsil 2014, kuna neis argumentides viidati pärast pakkumismenetluse lõppemise kuupäeva aset leidnud faktilistele asjaoludele.

107. Eespool punktis 89 viidatud kohtupraktikast tuleneb siiski, et isegi kui Üldkohtu otsuse põhjendustest nähtub liidu õiguse rikkumine, kuid selle resolutsioon on muudel õiguslikel alustel põhjendatud, tuleb apellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

108. Selle kohta märgin, et apellandi esimeses kohtuastmes esitatud väite aluseks oli sisuliselt asjaolu, et pärast esimese müügilepingu sõlmimist sõlmisid ostja ja müüjad müügihinna osamaksetena tasumise kohta tagatiste kokkuleppe, milles nähti ette võimalus, et müügihinna teise osamakse jätkuva mittetasumise korral tuleb vara edasi müüa, mis hiljem ka tegelikult juhtus.

109. Sellega seoses leian, et viidatud asjaolu, mis leidis aset pärast Nürburgringi vara võõrandamist pakkumismenetluse lõpus ja mida ei saanud seega viidatud vara müügi hetkel teada, ei saa pidada muude asjaolude puudumisel iseenesest tõendiks selle kohta, et esimene menetlus viidi läbi mitteläbipaistvalt ja diskrimineerivalt ning päädis seetõttu sellega, et pakkumismenetluse lõpus müüdi asjaomane vara turuhinnale mittevastava hinnaga.

110. Eeltoodud kaalutluste põhjal tuleb minu arvates ka neljanda väite neljas osa tagasi lükata.

6. Neljanda väite viies osa vaidlustatud kohtuotsuse põhjendamatuse kohta

a) Poolte argumendid

111. Apellatsioonkaebuse neljanda väite viienda osaga kritiseerib apellant vaidlustatud kohtuotsuse punkte 173–176, milles Üldkohus lükkas tagasi apellandi esimeses kohtuastmes esitatud ning selle kohtuotsuse punktides 170 ja 171 kokku võetud argumendid. Apellant väidab, et Üldkohus piirdus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 170 ja 171 tema argumentide kokkuvõttega, ilma et ta oleks neid vähimalgi määral analüüsinud või nende tagasilükkamist põhjendanud. See toob kaasa, et vaidlustatud kohtuotsuses puuduvad põhjendused, selles moonutatakse apellandi esitatud tõendeid ning ELTL artikli 107 ja artikli 108 lõike 3 kohaldamisel rikuti õigusnormi.

112. Komisjon väidab, et neljanda väite viies osa tuleb tagasi lükata. Kõnealune institutsioon väidab, et Üldkohtu antud põhjendus on küll lühike, kuid see-eest piisavalt selge. Kõik vaidlustatud kohtuotsuse punktis 170 kokku võetud etteheited ja punktis 171 viidatud rendilepingu sõlmimine puudutavad asjaolusid, mis leidsid aset alles pärast pakkumuse edukaks tunnistamise järgset müügilepingu sõlmimist ja on seega analüüsi jaoks asjakohatud.

b) Hinnang

113. Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 170–175 apellandi esitatud kolmanda väite kolmandat osa, mille kohaselt kujutas Nürburgringi vara Capricornile müümine endast uut riigiabi. Üldkohus võttis punktis 170 kokku neli apellandi esitatud väidet ja punktis 171 võttis ta kokku väite, mis käsitles rendilepingut, mille esemeks oli Nürburgringi vara.

114. Nagu tunnistas ka komisjon ise, ei vastanud Üldkohus nendele väidetele, vaid piirdus sellega, et viitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 173 „[e]espool punktides 138-158 toodud põhjustel[e, millest lähtuvalt] ei ole alust arvata, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlused seoses pakkumismenetluse läbipaistvuse ja mittediskrimineerivusega“, lisades järgmises punktis, et „[n]eil samadel põhjustel välistas ka komisjoni analüüs, mille tulemusel tehti teine vaidlustatud otsus, kahtlused Nürburgringi vara kohta sõlmitud rendilepingu raames või muudel selle vara müügihinna makseviisiga seonduvatel põhjustel ostjale antud eelise olemasolus“.

115. Kahtlen, et sellist laadi põhjendus, mille aluseks on üksnes niivõrd üldine viide kohtuotsuse teistele osadele ilma vähimagi edasise selgitusega, on vähemalt käesoleval juhul kooskõlas Üldkohtu põhjendamiskohustusega, mis on määratletud eespool punktides 41–44 käsitletud kohtupraktikas. See põhjendus ei võimalda nimelt isegi tuletatavalt mõista Üldkohtu arutluskäiku, mistõttu huvitatud isikutel oleks võimalik teada tehtud otsuse põhjendusi ja Euroopa Kohtul oleks võimalik kohtulikku kontrolli teha.

116. Mis puudutab komisjoni argumenti, mille kohaselt lükkas Üldkohus loogiliselt need argumendid tuletatavalt tagasi, kuna need käsitlesid sündmusi, mis leidsid aset pärast müügilepingu sõlmimist ega saanud seega mõjutada asjakohase müügihinna kindlaksmääramist eespool punktis 58 viidatud kohtupraktika tähenduses, märgin esiteks, et vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 173 ja 174 ei saa mingil viisil järeldada, et see on põhjus, miks Üldkohus need argumendid tagasi lükkas. Teiseks märgin samuti, et kuigi on võimalik, et komisjoni

järeldus on kohaldatav punktis 170 märgitud teisele, kolmandale ja neljandale väitele,[42] ei näi see siiski olevat kohaldatav neist väidetest esimesele, kuivõrd näib, et selles viidatud 6 miljoni euro mahaarvamine sätestati müügilepingus endas. Samuti ei ole see kohaldatav vaidlustatud kohtuotsuse punktis 171 mainitud väidetele, mis puudutavad rendilepingut, mis sõlmiti enne müügilepingu sõlmimist. Kolmandaks ja igal juhul – nagu ma eespool punktis 104 viitasin – ei ole välistatud, et pärast pakkumismenetluse lõppemise kuupäeva ja selle menetluse esemeks oleva vara müüki ilmnenud faktilised asjaolud võivad olla riigiabi käsitleva analüüsi jaoks asjakohased. Seega ei piisa ainuüksi asjaolust, et teatavad sündmused leidsid aset pärast pakkumismenetluse lõppu, selleks, et need sündmused täielikult asjakohatuteks muutuksid.

117. Eelnevate kaalutluste põhjal leian, et vaidlustatud kohtuotsus on põhjendamata ja seega tuleb apellatsioonkaebuse neljanda väite viies osa vastu võtta.

C. Apellatsioonkaebuse viies väide teise vaidlustatud otsuse põhjenduse ebapiisavuse kohta

1. Poolte argumendid

118. Apellatsioonkaebuse viienda väitega vaidlustab apellant selle, et Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 182–189 tagasi tema esitatud väite, mille kohaselt komisjon rikkus põhjendamiskohustust.

119. Apellandi väitel on võimatu tuvastada põhjusi, miks komisjon leidis lõpliku otsuse punktides 240 ja 247, et Saksamaa Liitvabariik müüs Nürburgringi vara avaliku, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja tingimusteta pakkumismenetluse abil pakkujale, kes esitas tagatud rahastusega kõrgeima hinnaga pakkumuse. Samuti ei ole selge, miks ja millisel õiguslikul alusel jõudis komisjon lõpliku otsuse punktis 285 järeldusele, et Nürburgringi vara osade võõrandamine ei kujuta endast riigiabi. Ainus selge aspekt on see, et see järeldus ei puuduta müüki, mis on hõlmatud „15. meetmega“, mis on määratletud lõpliku otsuse punktis 38. See punkt viitab siiski teiste ettevõtjatega sõlmitud muudele müügilepingutele, mis sõlmiti tükk aega enne pakkumismenetluse läbiviimist. Jääb ebaselgeks, miks lõpliku otsuse resolutsioonist ei nähtu iseseisvalt ja sõnaselgelt komisjoni sisulist otsust, mille kohaselt ei kujutanud vara Capricornile müümine endast riigiabi.

120. Komisjon on seisukohal, et apellatsioonkaebuse viies väide tuleb vastuvõetamatuse tõttu, ja igal juhul põhjendamatuse tõttu, tagasi lükata.

2. Hinnang

121. Seoses apellatsioonkaebuse viienda väitega meenutan, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on apellatsioonkaebuse väide, mis kujutab endast üksnes Üldkohtus esitatud väidete ja argumentide kordamist, vastuvõetamatu.[43]

[42] S.o müügihinna teise osamakse tegemise edasilükkamine, karistusmakse sissenõudmata jätmine ja vara üleandmine allomandajale.

[43] Vt selle kohta paljude hulgas 3. septembri 2019. aasta määrus ND ja OE *vs.* komisjon (C-317/19 P, ei avaldata, EU:C:2019:688, punktid 27 ja 28 ning seal viidatud kohtupraktika).

122. Sellega seoses tuleb märkida, et apellant kordas oma apellatsioonkaebuses üksnes esimeses kohtuastmes esitatud argumente, mis käsitlesid teise vaidlustatud otsuse põhjendamatust, vaidlemata vastu arutluskäigule, millega Üldkohus need argumendid vaidlustatud kohtuotsuses tagasi lükkas. Sel põhjusel leian, et apellatsioonkaebuse viies väide on vastuvõetamatu.

123. Lisaks märgin täiendavalt, et nõustun Üldkohtu analüüsiga vaidlustatud kohtuotsuse punktides 182–189, millele ma viitan ja millega ta lükkas tagasi apellandi esitatud enne kirjeldatud väited, mis puudutasid teise vaidlustatud otsuse väidetavalt ebapiisavat põhjendamist.

V. Ettepanek

124. Eeltoodud kaalutlustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

– nõustuda Ja zum Nürburgring eV esitatud apellatsioonkaebuse neljanda väite viienda osaga; ja

– lükata selle apellatsioonkaebuse neljanda väite ülejäänud osad ja viies väide tagasi.